

Dosarul nr. 2ra-904/20

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. V. Railean)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, A. Pahopol, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Natalia Condaruc,
reprezentată de avocatul Marin Baltă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul
Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva Nataliei
Condaruc cu privire la restituirea sumei,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2017, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (în prezent
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova) a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Condaruc solicitând încasarea
sumei pentru instruire de 235000 lei, concretizând ulterior suma acestor cheltuieli,
indicând suma de 208617 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la data de 01 noiembrie 2012
între Ministerul Sănătății și Natalia Condaruc a fost încheiat un contract de instruire,
în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003
cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul
muncii a tinerilor specialiști. În baza prevederilor contractului menționată, statul
Republica Moldova și-a asumat obligația de a asigura finanțarea studiilor de
rezidențiat a Nataliei Condaruc cu mijloace financiare din contul bugetului de stat
alocat de Ministerului Sănătății, iar pârâta, la rândul său, și-a asumat obligația de a
activa un termen de 3 ani după finalizarea studiilor de rezidențiat, potrivit îndreptării
eliberate de către Ministerul Sănătății.

Totodată, a afirmat că, în rezultatul examenului pentru efectuarea studiilor de
rezidențiat, Natalia Condaruc a fost înscrisă la studii postuniversitare de rezidențiat
cu specializarea obstetrică și ginecologie. La finalizarea rezidențiatului în domeniul
obstetrică și ginecologiei, Ministerul Sănătății a eliberat Nataliei Condaruc o
îndreptare pentru a activa, conform prevederilor contractului de instruire. Natalia
Condaruc nu și-a onorat obligațiile asumate de a activa un termen de 3 ani conform
îndreptării eliberate de Ministerul Sănătății, ceea ce a dus la cauzarea unui prejudiciu
bugetului de stat în valoarea pretinsă.

Prin încheierea din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central,

s-a înlocuit reclamantul Ministerul Sănătății al Republicii Moldova cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Prin încheierea din 08 mai 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva Nataliei Condaruc cu privire la restituirea sumei.

Prin decizia din 28 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul declarat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova și s-a casat încheierea din 08 mai 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, cu remiterea cauzei spre examinare în instanța de fond.

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova și s-a încasat de la Natalia Condaruc în beneficiul Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova suma în mărime de 208617 lei, ce constituie cheltuieli suportate pentru instruire; s-a încasat de la Natalia Condaruc în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 6258, 51 de lei.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins din lipsă de temei apelul declarat de Natalia Condaruc, reprezentată de avocatul Sabina Cerbu și s-a menținut hotărârea din 23 noiembrie 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, potrivit calculelor prezentate de către Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” prin scrisoarea nr. 03-2673 din 28 iulie 2017 privind costurile de instruire a studenților și rezidenților în cadrul Universității, Natalia Condaruc a beneficiat de bursă în perioada pentru studiile superioare septembrie 2006 - iunie 2012 și pentru studiile de rezidențiat în perioada noiembrie 2014 - august 2016 (f.d.85- 87).

Totodată, a reliefat că în capitolul IV al contractului nr. 465 din 01 noiembrie 2012 sunt stipulate obligațiile părților, unde pe de o parte sunt indicate obligațiile Ministerului Sănătății: de a asigura medicul rezident cu bursă pe anii de studii în rezidențiat în conformitate cu legislația în vigoare și de a asigura medicului rezident condiții optime de instruire; iar pe de altă parte obligațiile medicului rezident Natalia Condaruc: după absolvirea rezidențiatului să activeze cel puțin trei ani conform repartizării Ministerului Sănătății, iar în cazul în care tânărul specialist va fi exmatriculat pe parcursul anilor sau după absolvire, nu va respecta stipulările contractului semnat, acesta este obligat să restituie integral cheltuielile pentru instruirea universitară din contul bugetului de stat și postuniversitară în volumul calculat de Ministerul Sănătății.

Instanța de apel a stabilit că în situația în care pârâta Natalia Condaruc nu și-a onorat obligațiile contractuale asumate de a se angaja și de a activa un termen de 3 (trei) ani conform repartizării nr.05/MOG/16 din 15 iulie 2016 eliberate de către Ministerul Sănătății pentru angajare în funcția de medic obstetrician-ginecolog la spitalul Ștefan Vodă, a produs un prejudiciu bugetului de stat.

La fel, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul reprezentantului apelantei precum că nu a fost probat dacă astfel de sume de bani, calculate și solicitate de reclamant, în condițiile în care nu au fost specificate în contract, sunt aprobate prin acte normative, or, acest fapt este stipulat expres în

Hotărârea de Guvern nr.1396 din 24 noiembrie 2003 cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști, potrivit pct. 4, în cazul nerespectării de către tinerii specialiști a contractului semnat cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ei sunt obligați să restituie cheltuielile pentru instruirea universitară, din contul bugetului de stat, și postuniversitară în volumul calculat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

La 26 martie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.41), Natalia Condaruc, reprezentată de avocatul Marin Baltă, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat aprecierea arbitrară a înscrisului parvenit de la USMF „Nicolae Testemițanu” referitor la cheltuielile suportate de la bugetul de stat pentru instruire.

De asemenea, a indicat că instanța de apel neîntemeiat a pretins că cheltuielile în mărime de 208617 lei au fost suportate de către Ministerul Sănătății, ignorând prevederile art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă. La fel, nu a fost motivată și argumentată decizia instanței de apel referitor la concluzia precum că Ministerul Sănătății și-a exercitat integral atribuțiile, precum și că nu este anexat un calcul, un act care ar dovedi că Ministerul Sănătății a suportat cheltuieli de instruire. Astfel, în lipsa unor probe ce ar dovedi cheltuieli de instruire în mărime de 208617 lei, a considerat decizia instanței de apel nemotivată sub acest aspect, ceea ce duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Partea recurentă a afirmat că instanța de apel nu a aplicat normele legale cu privire la contractul sinalagmatic, nu a aplicat normele legale cu privire la bursele de studii ale studenților și rezidenților, or, aceste burse nu se includ în categoria cheltuielilor de instruire.

Referitor la solicitarea părții recurente, formulate în recurs, privind amânarea examinării recursului pentru o dată ulterioară ridicării stării de urgență, declarată în Republica Moldova, pentru a avea posibilitatea de a prezenta informația de la Poliția de Frontieră privind trecerea frontierei de stat, Completul relevă că starea de urgență a fost instituită pentru perioada 17 martie 2020-15 mai 2020. Respectiv, la data examinării cauzei, starea de urgență a fost deja ridicată.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului conform scrisorii de însoțire datate cu 26 mai 2020 (Vol.II, f.d.43) și a fost recepționată la 28 mai 2020, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.44).

La 16 iunie 2020, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului ca fiind neîntemeiat și nefondat, depus în afara termenului legal (Vol.II, f.d.45-51).

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 14 noiembrie 2019, iar Natalia Condaruc, reprezentată de avocatul Marin Baltă, a declarat recurs la 26 martie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.41).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale în adresa participanților la proces la 20 decembrie 2019 (Vol.II, f.d.21). Din textul recursului se distinge că însăși recurenta nu se află pe teritoriul Republicii Moldova, iar mama recurentei i-a adus la cunoștință telefonic la 24 ianuarie 2020 despre recepționarea plicului (corespondenței). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Natalia Condaruc, reprezentată de avocatul Marin Baltă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Condaruc, reprezentată de avocatul Marin Baltă, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Natalia Condaruc, reprezentată de avocatul Marin Baltă.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Natalia Condaruc, reprezentată de avocatul Marin Baltă, împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat